

اقتصاد جهان در هفته‌ای که گذشت (از تاریخ 30 بهمن تا 7 اسفند سال 1403)

هفته گذشته برای اقتصاد جهانی پر از فراز و نشیب بود و تحولات قابل توجهی در سراسر قاره‌ها رخ داد. از نوسان‌های بازارهای سهام تا تنش‌های ژئوپلیتیکی که بر تجارت تأثیر گذاشتند، اقتصاد جهان هم نشانه‌هایی از ثبات و هم آسیب‌پذیری از خود نشان داد.

آمریکای شمالی: سیگنال‌های متناقض در ایالات متحده و کانادا

اقتصاد ایالات متحده در هفته گذشته همچنان سیگنال‌های متناقضی از خود نشان داد. شاخص صنعتی داو جونز (DJIA) با کاهش ۲.۳ درصدی مواجه شد و در 7 اسفند ماه به ۳۵,۲۰۰ واحد رسید، زیرا سرمایه‌گذاران نگرانی‌های خود را درباره تورم و اقدامات بعدی فدرال رزرو نشان دادند. شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) به صورت ماهانه ۰.۴ درصد افزایش یافت و نرخ تورم سالانه را به ۳.۸ درصد رساند که کمی بالاتر از هدف اصلی فدرال رزرو است. با این حال، بازار کار همچنان پویا بوده و نرخ بیکاری در سطح ۳.۹ درصد ثابت ماند.

از سوی دیگر، کانادا گزارش داد که تولید ناخالص داخلی (GDP) این کشور در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ میلادی با کاهش ۰.۲ درصدی مواجه شده است که دلیل آن کاهش خرید و فروش در بازار مسکن و صادرات کمتر بود. بانک مرکزی کانادا نرخ بهره کلیدی خود را در سطح ۴.۲۵ درصد حفظ کرد و نشان داد که در شرایط فعلی جهانی، احتیاط را در پیش گرفته است.

اروپا: بحران انرژی کاهش یافت، اما رشد همچنان کند است

اقتصاد اروپا نشانه‌هایی از تثبیت را نشان داد، زیرا قیمت‌های انرژی همچنان کاهش یافتند. قیمت گاز طبیعی در بازار آتی TTF هلند به ۴۵ یورو در هر مگاوات ساعت رسید که پایین‌ترین سطح از اوایل سال ۲۰۲۲ میلادی است. این کاهش به صنایع و خانوارها آرامش نسبی بخشیده است، اما رشد اقتصادی همچنان کند است. تولید ناخالص داخلی منطقه یورو در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ میلادی تنها ۰.۱ درصد رشد داشت و آلمان به سختی از ورود به رکود اجتناب کرد. بانک مرکزی اروپا (ECB) نرخ بهره خود را در سطح ۴ درصد ثابت نگه داشت، اما کریستین لاگارد، رئیس این بانک، به کاهش احتمالی نرخ بهره در ماه‌های آینده در صورت تداوم کاهش تورم اشاره کرد. در همین حال، اقتصاد بریتانیا در ماه ژانویه ۰.۳ درصد رشد کرد که دلیل آن بهبود در خرده‌فروشی و بخش خدماتی بود.

آسیا: بهبود اقتصادی چین متوقف شد، هند درخشید

بازسازی اقتصادی چین نشانه‌های مناسبی از خود نشان نداد، زیرا تولید صنعتی این کشور در دی ماه تنها ۴.۵ درصد نسبت به سال قبل رشد کرد که کمتر از حد انتظار ۵.۲ درصدی بود. مشکلات بازار املاک و ضعف اعتماد مصرف‌کننده همچنان بر رشد اقتصادی فشار وارد می‌کنند. شاخص کامپوزیت شانگهای در طول هفته ۱.۸ درصد کاهش یافت که نشان‌دهنده نگرانی‌های سرمایه‌گذاران است.

در مقابل، اقتصاد هند همچنان به عنوان نقطه روشنی در منطقه باقی ماند. رشد تولید ناخالص داخلی این کشور در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ میلادی به ۷.۲ درصد رسید که دلیل آن عملکرد قوی بخش‌های تولیدی و خدماتی بود. شاخص سهام Sensex به بالاترین سطح تاریخی خود در ۷۵,۰۰۰ واحد رسید که دلیل آن ورود سرمایه‌های خارجی و سودآوری بالای شرکت‌ها بود.

شاخص نیکی ۲۲۵ ژاپن نیز ۱.۵ درصد افزایش یافت که دلیل آن تضعیف این بود. با این حال، بانک مرکزی ژاپن تحت فشار فزاینده‌ای قرار دارد تا سیاست‌های پولی خود را سخت‌گیرانه‌تر کند، زیرا تورم به هدف ۲ درصدی این بانک نزدیک‌تر می‌شود.

آفریقا: رشد در میان چالش‌ها

اقتصاد آفریقا علیرغم چالش‌های موجود، از خود مقاومت نشان داد. تولید ناخالص داخلی آفریقای جنوبی در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ میلادی با رشد ۰.۵ درصدی همراه بود که دلیل آن بهبود در بخش معدن و کشاورزی بود. با این حال، قطعی‌های برق و مشکلات زیرساختی همچنان به عنوان موانع بزرگی باقی مانده‌اند. نیجریه، بزرگ‌ترین اقتصاد آفریقا، شاهد افزایش نرخ تورم به ۲۸.۵ درصد در دی ماه بود که بالاترین سطح در دهه‌های اخیر است. بانک مرکزی نیجریه (CBN) برای تثبیت نایرا تلاش می‌کند، اما بازار سهام این کشور در طول هفته ۲.۱ درصد رشد کرد که دلیل آن عملکرد قوی بخش‌های بانکی و مخابرات بود.

آمریکای لاتین: تورم کاهش یافت، اما نگرانی‌ها درباره بدهی‌ها افزایش یافت

نرخ تورم برزیل در اواخر دی ماه به ۴.۲ درصد کاهش یافت که در محدوده هدف بانک مرکزی این کشور قرار دارد و به سیاست‌گذاران اجازه داد تا نرخ بهره را ۵۰ واحد پایه کاهش داده و به ۱۰.۷۵ درصد برسانند. شاخص Bovespa در طول هفته ۳.۴ درصد افزایش یافت که نشان‌دهنده خوش‌بینی در سرمایه‌گذاران بود. با این حال، آرزانتین همچنان با بی‌ثباتی اقتصادی و نوسان نرخ تورم دست‌وپنجه نرم می‌کند. تورم این کشور به ۲۱۰ درصد در مقایسه با سال قبل رسید و ارزش پزو در برابر دلار بیشتر کاهش یافت. دولت این کشور اقدامات جدیدی برای کاهش هزینه‌ها اعلام کرد، اما نگرانی‌ها درباره پایداری بدهی‌ها همچنان ادامه دارد.

بخش ویژه: اقتصاد ایران تحت فشار

اقتصاد ایران در هفته گذشته با چالش‌های فزاینده‌ای مواجه شد که دلیل آن تنش‌های ژئوپلیتیکی و تحریم‌های بین‌المللی بود. ارزش ریال به پایین‌ترین سطح تاریخی خود رسید، در حالی که نرخ تورم سالانه به ۴۵ درصد افزایش یافت. دولت افزایش ۲۰ درصدی دستمزدهای بخش عمومی را اعلام کرد، اما این اقدام نتوانست بحران هزینه‌های زندگی را برای شهروندان عادی کاهش دهد. صادرات نفت، که منبع درآمدی حیاتی برای ایران است، همچنان در سطح ۱.۲ میلیون بشکه در روز (bpd) محدود باقی‌ماند که بسیار کمتر از سطح پیش از تحریم‌ها است.

شاخص بورس تهران (TSE) در طول هفته ۳.۷ درصد کاهش یافت که نشان دهنده بدبینی در سرمایه گذاران بود. در همین حال، مذاکرات با صندوق بین المللی پول (IMF) درباره بسته نجات مالی متوقف شد و چشم انداز اقتصادی را بیش از پیش تیره و تار کرد.

بررسی تغییرات قیمت طلا و ارز در بازار ایران

در هفته گذشته، بازار طلا و ارز در ایران نوسانات قابل توجهی را تجربه کرد. قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی به 72,420,000 تومان رسید که نشان دهنده افزایش 2.1 درصدی نسبت به هفته قبل است. همچنین، هر گرم طلای ۱۸ عیار با قیمت 6,656,800 تومان معامله شد که افزایش 1.1 درصدی را نشان می دهد. در بازار ارز، نرخ دلار آمریکا به 91,315 تومان رسید که نسبت به هفته گذشته 0.7 درصد کاهش داشته است.

تهیه شده در مرکز شتاب تبریز- TAC